

Koraļļu rīfi

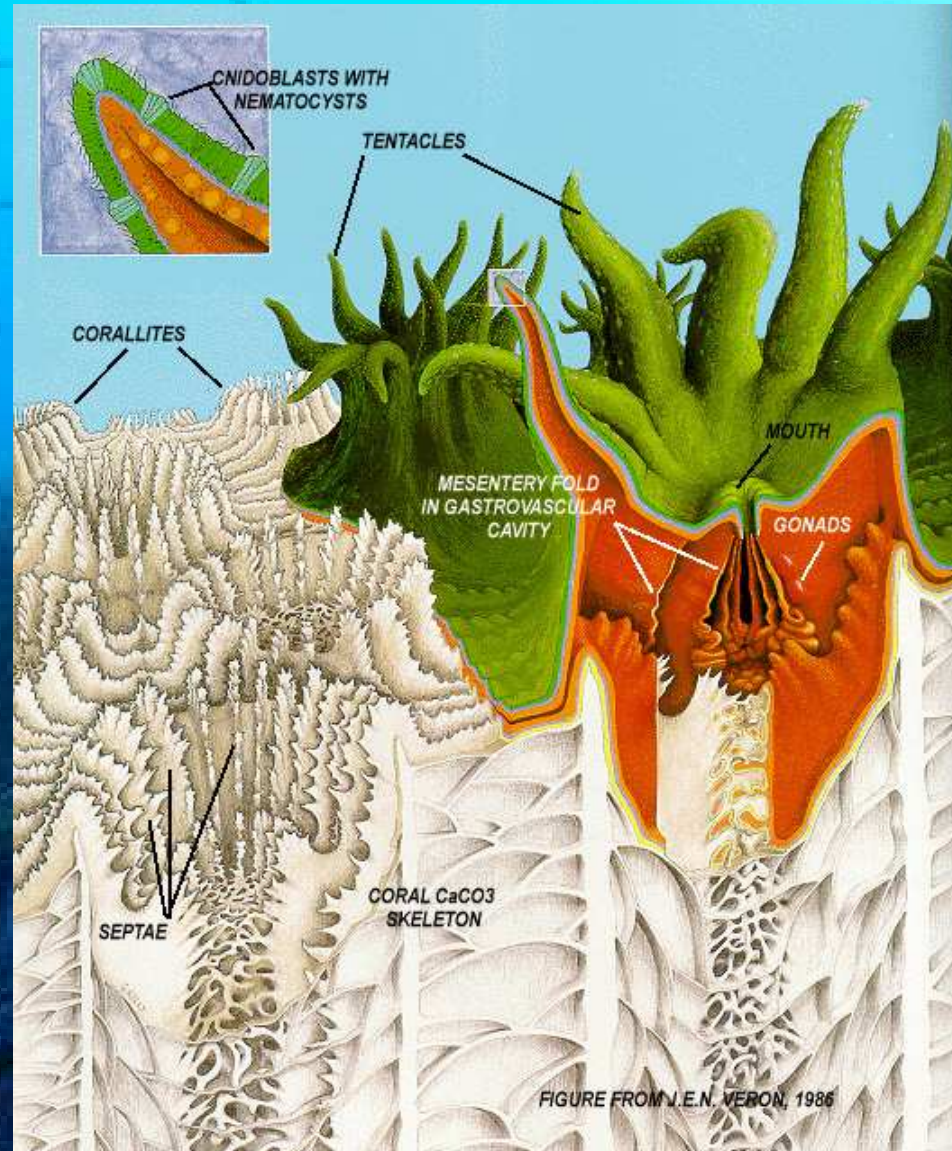
Ingrīda Puriņa, Santa Purviņa

Koraļļu rifs

- Koraļļu rifi ir viļņu izturīgas struktūras, ko veido dažādas sugas, kas rifa augšanas procesā sacementētas kopā.
- Rifu veidojošie (hermatipiskie) korāļi pieder pie zarndobumaiņu (*Cnidaria*) tipa, koraļļu (*Anthozoa*) klases, *Scleractinia* kārtas - kolonijveida polipi, kas spēj sekretēt CaCO_3

Polipa uzbūve

Uzbūve

Koraļļu endodermā atrodamas
simbiotiskas vienšūnas
dinoflagelātu aļģes –
zooksantellas

Simbiodinium microadriaticum

single plant cells
live in coral tissues
produce sugars and O₂
use CO₂ and coral wastes
help skeleton formation

Zooxanthellae

Zooksantellu nozīme

- Koraļļu krāsa
- Apmaiņa ar fotosintetātiem un metabolisma produktiem
- Lipīdu un proteīnu sintēze
- **Kaļķakmens sekrēcijas funkcija**

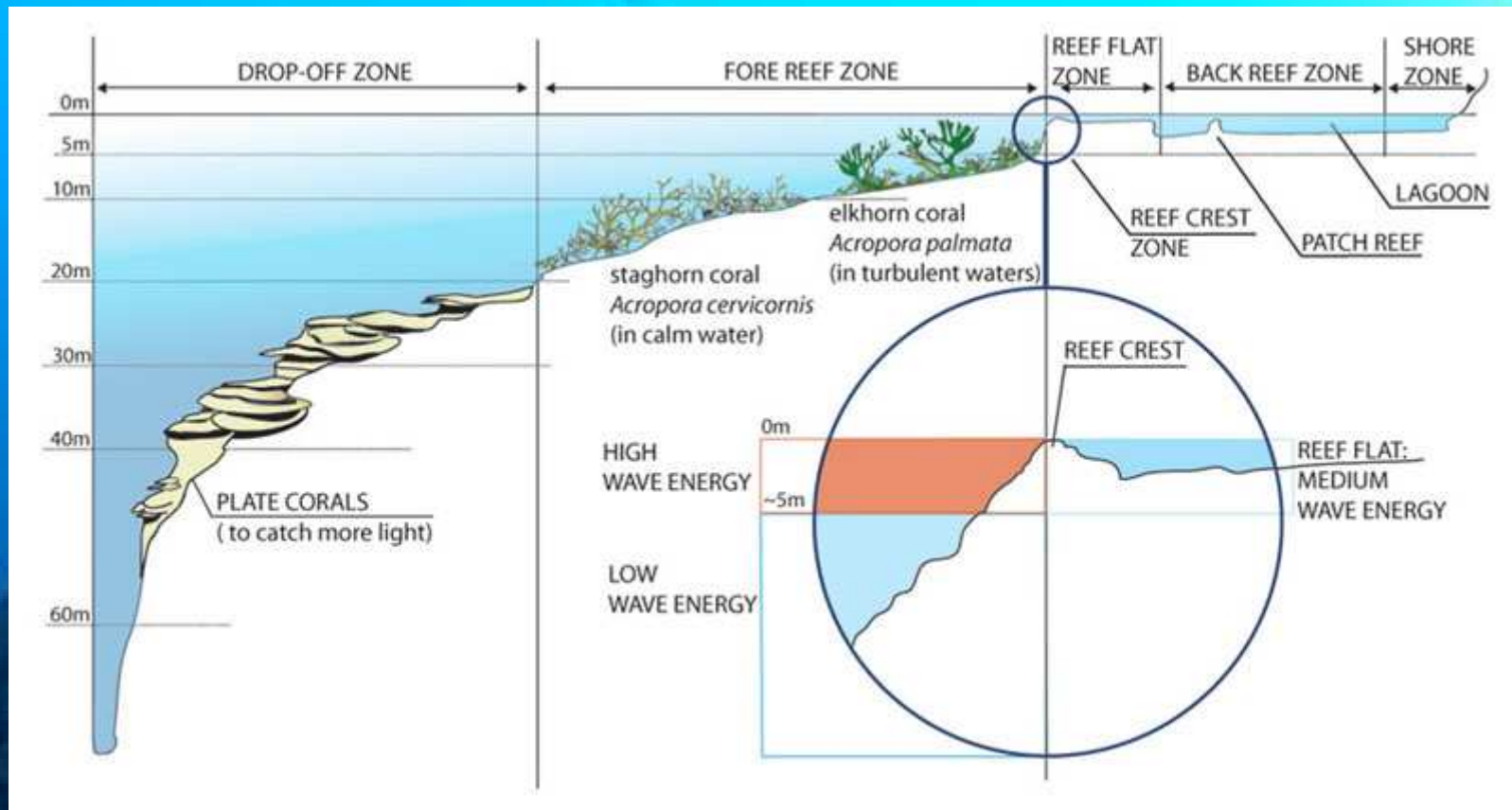

Koraļļu rifu izplatība

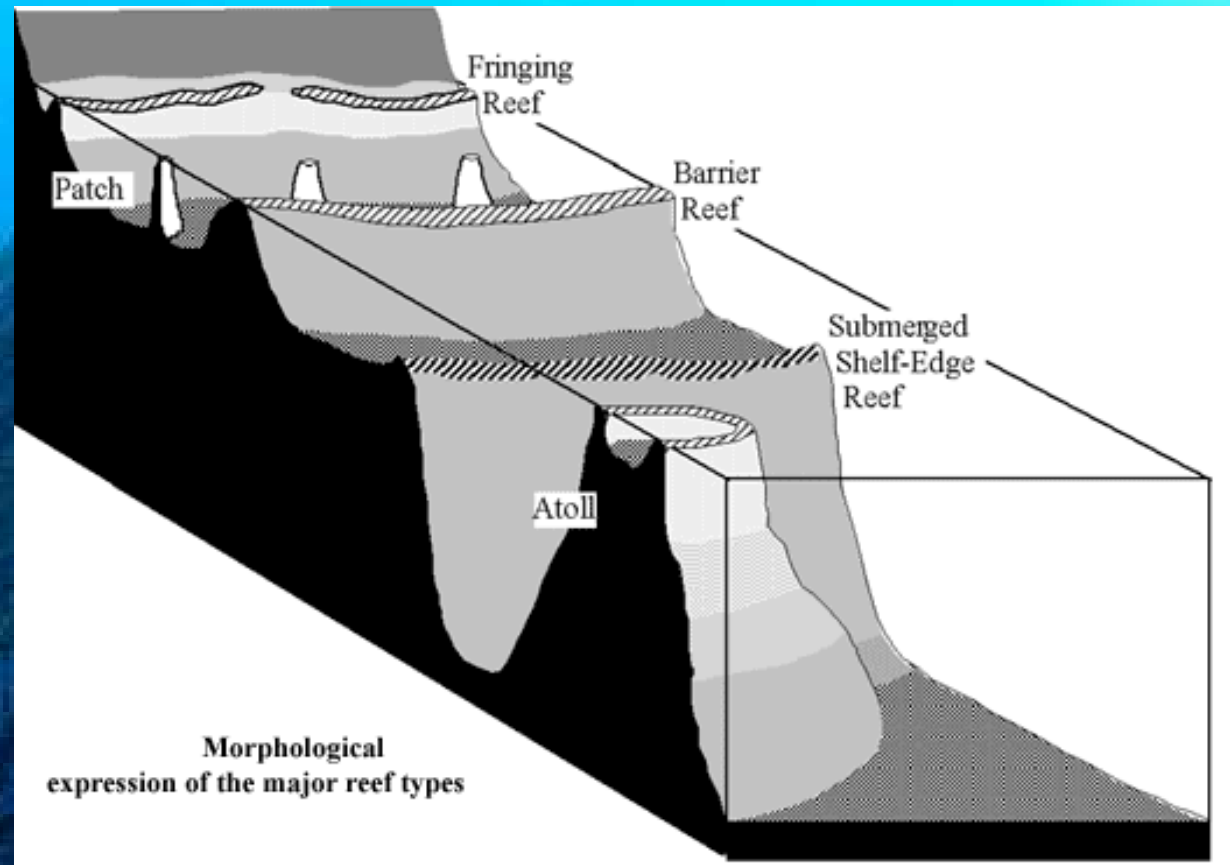
- Koraļļu rifu izplatību nosaka piemērota ūdens temperatūra ($>20^{\circ}\text{C}$), dzidrība, sāļums, ciets pamats.

Rifu veidošanās

Koraļļu rifu struktūra

- Piekrastes rifi
- Barjeru rifi
- Atoli

Koraļļu rifu struktūra

Piekrastes rīfi

Barjeru rīfi

Atoli

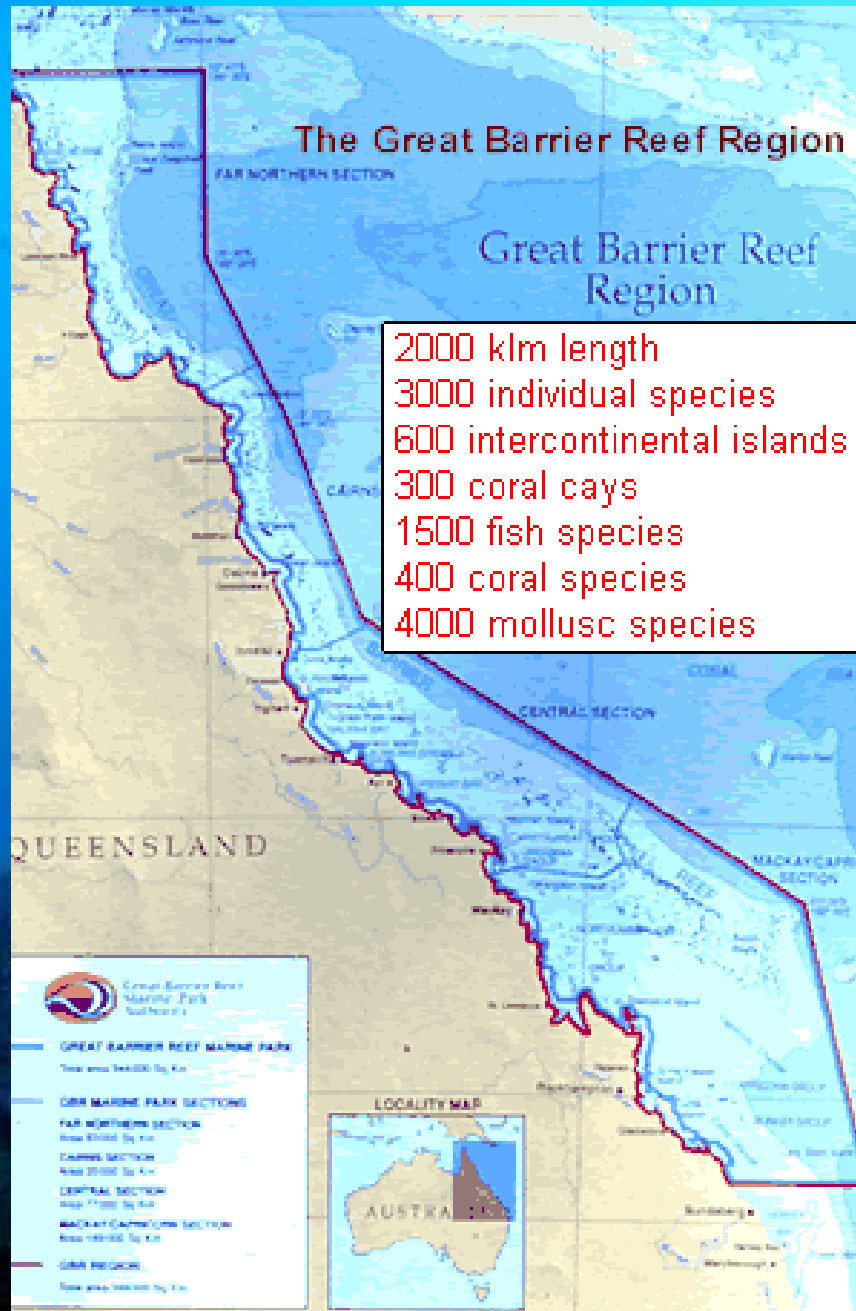

Liels Barjeru rifs

lielākais rifu sakopojums
pasaulē.

Teritorija – 349 000 km²

Atrodas daudz dažādu
formu un izmēru rifi.

Koraļļu iedalījums

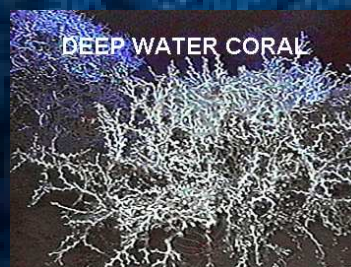
Cietie koraļļi

Mīkstie koraļļi

Dziļo ūdeņu koraļļi

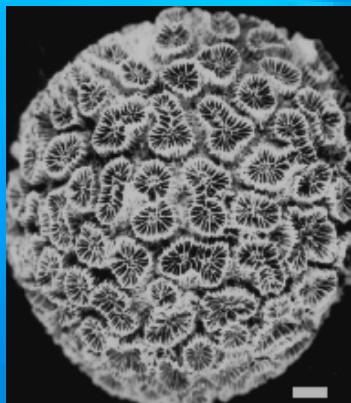

www.undersea.com.au

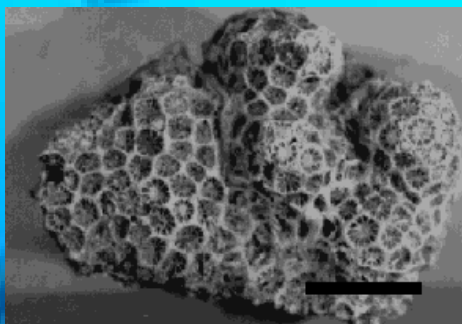
www.cdislands.com/html/photos_subject/photos_...

KOLONIJU FORMAS

eusmilia.geology.uiowa.edu/.../massive.htm

Plocoid. Cilindriskas koralīta sienas, kolonijas iekšpusē atdalītas

Subplocoid. Koralīti savienoti ar saplūdušu sastāvdaļu sienu

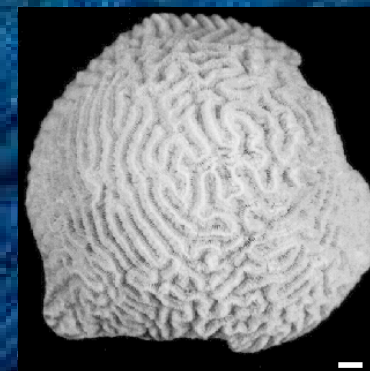
Smadzeņveida. Koralīti tieši savienoti ar saplūdušu sienu

Sazarots. Ar pagarinātiem izvirzījumiem

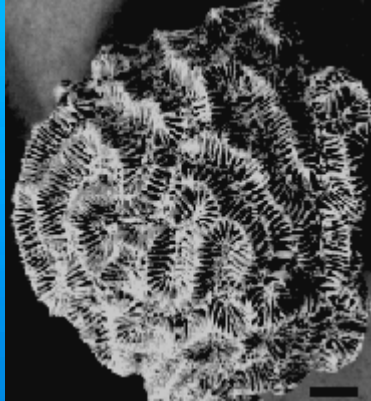
Plakans. Saplacināta, ar bedrītēm vienā pusē

Massīvi. Pakalnveida inkrustēta kolonija

KOLONIJU FORMAS

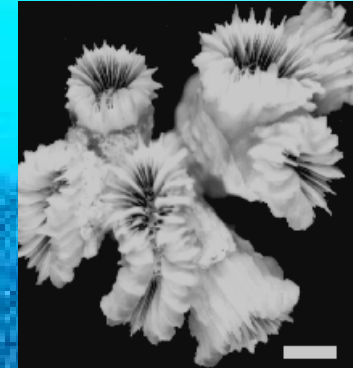
eusmilia.geology.uiowa.edu/.../massive.htm

Meandroid. Koralīti veido lineāras sērijas vienās sienās.

Flabeloid. Koralīti savienoti vienā līnijā

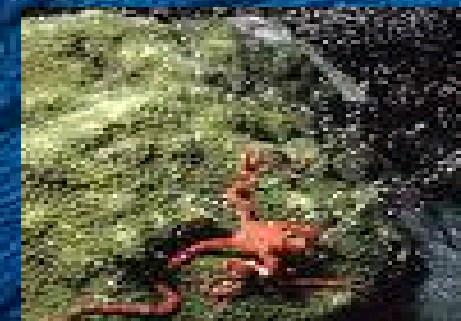
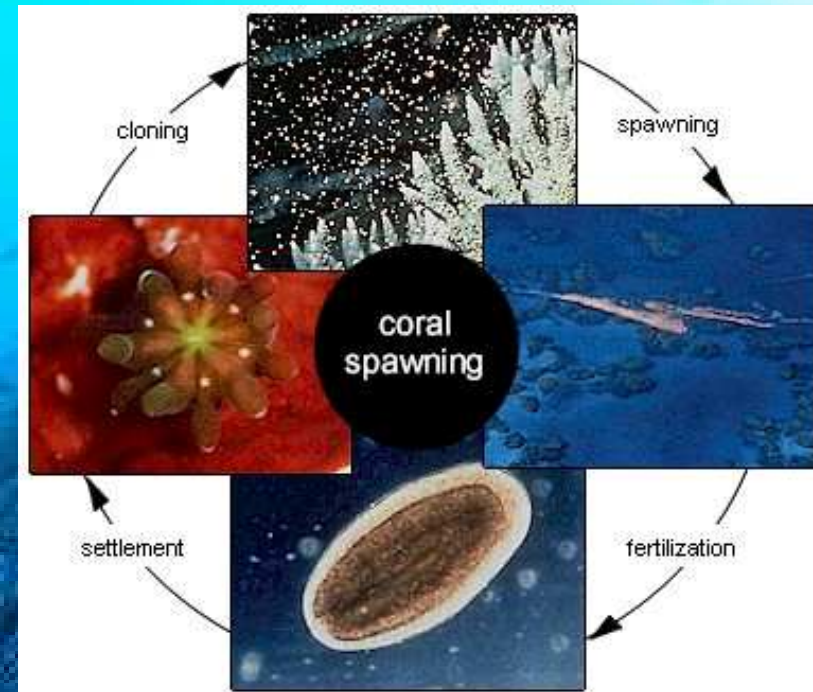
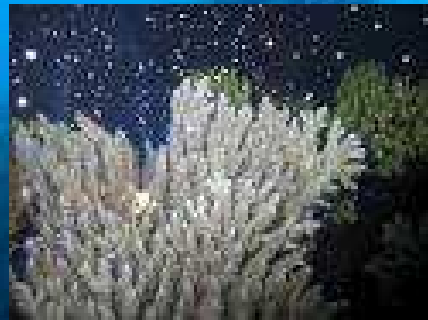
Phaceloid. Koloniju veido uz sāniem vērsti koralītu kušķi

Vientuļie. Neveido kolonijas

Koraļļu dzīves cikls

- Sezonālitate- sinhronizēts koraļļu nārsts
- planulu ģeotropisma un fototropisma izmaiņas
- vietas izvēle
- izdzīvošana
- briedums
- dzīves ilgums

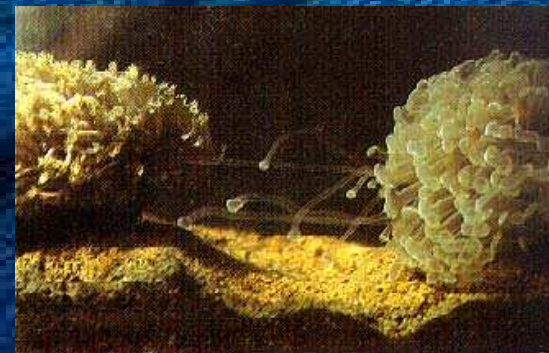
Starpsugu konkurence

- Starpsugu agresija-
ārpuzarnu gremošana

Masīvie koraļļi (*Mussidae*,
Meandrinidae, *Faviidae*) → zarotie
koraļļi (*Acroporiidae*) → lapveidīgie
koraļļi (*Agariciidae*)

- “Slaucītājtaustekļi”

Zarotie koraļļi (*Pocillopora*) → masīvie
koraļļi (*Pavona*)

Koraļļu izēšana

- Galvenie koraļļu ēdāji ir bruņurupuči, jūraszvaigznes, gliemeži, krabji, garneles, daudzas zivju sugas

Sugu daudzveidība

Koraļļu rifi ir viena no visdaudzveidīgākajām un vērtīgākajām ekosistēmām uz Zemes.

Šeit uz 1m² atrodas daudz vairāk sugu ka jebkurā citā jūras ekosistēmā, ieskaitot 4,000 zivju un 800 cieto koraļļu sugas un simtiem citu sugu.

Iespējams, ka rifos dzīvo vēl tūkstošiem jaunu neatklātu organismu sugu.

Sugu daudzveidība

Plēsīgie vēderkājgliemji

Kā vienā vietā var sadzīvot dažādi līdzīgi plēsēji? -
Katra suga cenšas izmantot kādu unikālu laupījumu un
mikronišas kombināciju tipu.

Ekoloģisko nišu specializācija - samazina konkurenci.

SUGU DAUDZVEIDĪBA

Conidae dzimta

Conus sponsalis

Conus flavidus

Conus pennaceus

Conus marmoreus suffusus

Muricidae dzimta

Drupa grossularia

Chicoreus strigatus

Terebridae dzimta

1. *Terebra amanda*
2. *Terebra lima*
3. *Terebra nebulosa*
4. *Terebra nitida*
5. *Terebra triseriata*
6. *Terebra punctatostrata*
7. *Terenolla pygmaea*

SUGU DAUDZVEIDĪBA

Rifu zivis

Tropu koraļļu rifi ir blīvi apdzīvoti un tajos ir vairāk par 4,000 zivju sugām - viena trešdaļa no visām pasaules zivīm.

Daudzas dzimtas, piem. tauriņzivis, ir adaptētas dzīvei tikai rifos.

SUGU DAUDZVEIDĪBA

Kā rifi var uzturēt tādu dažādību ?

- katrai sugai ir savs eksistēšanas veids, barības un dzīves telpas specializācija.
- pastāv spēcīga izēšana un konkurence kas rada daudzveidīgu dzīves veidu, ieradumus un fizisko adaptāciju.

Zivis ir aktīvas dažādos laikos. Dažas barojas dienā, citas naktī, pārējā laikā tās slēpjas.

SUGU DAUDZVEIDĪBA

Galvenās koraļļu rifu zivju dzimtas:

Pomacentridae (anemoņu zivis)

Labridae

Scaridae (papagaiļzivis)

Acanthuridae (ķirurgzivis)

Chaetodontidae (tauriņzivis)

Pomacanthidae (eņģelzivis)

SUGU DAUDZVEIDĪBA

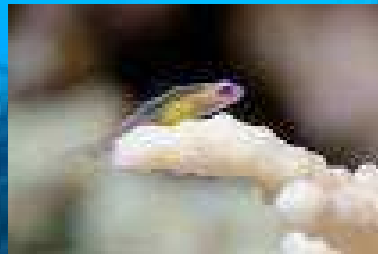
Serranidae

Blenniidae

Gobiidae

Apogonidae

Holocentridae

Haemulidae

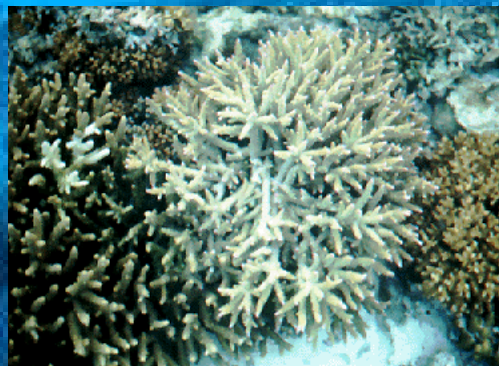
Koraļļu rifu produktivitāte

Koraļļu rifu produktivitāte 1500 - 12 000gCm⁻² gadā

Jūrā 20-40gCm⁻² gadā

Koraļļu trofiskais statuss-

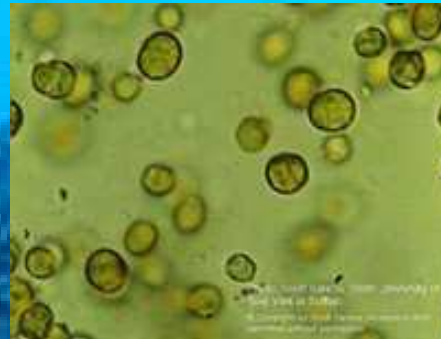
- Seklo ūdeņu zarotie koraļļi- autotrofi
- Dziļo ūdeņu masīvie koraļļi- heterotrofi

Koraļļu rifu produktivitāte

- Fotosintezējošie organismi-
zooksantellas un
bentiskās aļģes

Koraļļu rifu produktivitāte

- Slāpekļa un fosfora avoti:

- aktīva planktona filtrācija

- atmosfēras slāpekļa fiksācija bentiskajās zilaļģēs (piem., *Calothrix crustacea*)

- izšķīdušo organisko vielu uzņemšana

1.8kg N ha⁻¹ dienā

Koraļļu rifu produktivitāte

- Koraļļu rifu fenomenāli augstā produktivitāte izskaidrojama ar fotosintezējošo audu ārkārtīgi lielo virsmas laukumu kombinācijā ar optimāliem gaismas un temperatūras apstākļiem, kā arī efektīvu biogēnu reciklēšanu principā ar biogēniem trūcīgā vidē.

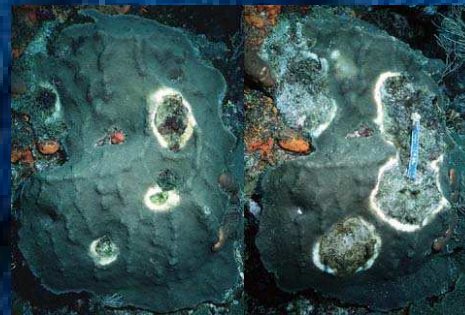
Koraļļu rifu apdraudējums

- Plūdmaiņa
- Vētras
- Klimata maiņa

Koraļļu rifu apdraudējums

- Eitrofikācija
- Slimības

Koraļļu rifu apdraudējums

- 10% koraļļu audžu ir neatgriezeniski zaudētas
- 30% koraļļu audžu ir apdraudētas un iespējams izzudīs 10-20gadu laikā
- saglabājoties pašreizējai slodzei 60% no pasaules koraļļu rifiem izzudīs līdz 2050.gadam

Izmantotā literatūra:

- Barnes R.S.K. and Hughes R.N. 2005. An Introduction to Marine Ecology. Third edition. Blackwell publishing. 286 pp.
- Nybakken J.W. and Bertness M.D. 2005. Marine biology. An ecological approach. Sixth edition. Benjamin Cummings. 579 pp.
- Levinton J.S. 1995. Marine Biology. Function, Biodiversity, Ecology. Oxford University Press. 420 pp.
- Bertness M.D., Gaines S.D. and Hay M.E. 2001. Marine Community Ecology. Sinauer Associates. 550 pp.